

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD,, Constantinople

Téléph. St. 865

XXI ème ANNÉE

15 Juin 1926 — No 206

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذ لینی ۵ ایرادر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنہ

نومرو ۲۰۶-۱۵ حزیران ۱۹۲۶

شیلله رڭ حیاتی

« کیوم تهل » ك ترتیبده ، الپ وادیلرینك ، اسیوچره طبیعت جغرافیائیه سنك تصویرنده « كته » نك « شیلله » ه جوق یاردیمی اولمشدر .

فرانسه آقاده میاسی اعضاسندن Alfred Mezi res ك تدقیقاتی و Les Annales مجموعه سنك 1596 نومرولو نسخه سننده منتشر Cuillaume Tell عنوانلی مقاله سی بو خصوصده شبهه بر اقااز . بو کیفیت نه اترك نه شاعرینك قیمت و اهمیتته نقصان ویره مز .

هیچ شبهه ایتم ، كه « کیوم تهل » منحصر آ « كته » نك قلمندن چیقسهیدی بو حرارت و هیجان یو كسكلكنه چیقمازدی . « كته » بو آبدۀ ادبیۀ نك یرینی كوسترمش مالزمات انشائیۀ سنی ، قسماً ، ویرمشدر .

مصار حقیقی منفرد آ « شیلله » در . « کیوم تهل » ك فرانسه ده حاصل ایتدیکی شوق و هیجان اوقادار بویوك و مددهش اولدی كه فرانسلردن ماعدا كافۀ اقوامی اسیر ، كوله عد ایدهن واسارتلرینی چاك ایدمه دكلی ایچین فرانسلرك غیری هر ملت و فردی نظر استحقاقه كوره ن قونوانسیون [Convention] مجلسی « شیلله » « ژیل » اسمیله فرانسز وطنداشلقی حقوق و حیثیتی توجیه ایتدی . « شیلله » هر نه قادار اسیر بر « کیوم تهل » « حریت » ك صمدانی بر قصیده سی در .

بر محرکی Moteur نی فرض و قبول ایدركن ، ته و لوجیا . جیلر اللهیلرینك بو ماده یه دوشونمك ملكه سی ویرمك قدرتی ده نه حقله قبول ایتیمورلر . تفكر ایتك ملكه سی نتیجه اولارق حاصل اولاجاق بولده ماده ترکیات Combinason یار اتماماق ، دوشونن روحلر یار اتمامقن الله ایچون داها كو جی اولور ؟

دوشونن بر ماده فرض ایتمكه بیچ اولمازسه ، تفكر ك موضوعی حقنده یا خود بزده دوشونن شی حقنده بعضی فكر Notion لرمز بولونور ، حالبوكه تفكری غیر مادی Immatéri بر وارلقه [Etre] ه اسناد ایتمكه موضوع تفكر اولان بو غیر مادی وارلق حقنده فكرمز بولونماق بزم ایچون تمكّن اولماز .

« حیدودلر » كه ایلک اثری ایدی ، اوزمانك فساد اخلاقته قارشى بر كلمۀ عصیاندن عبارتدی . کیوم تهل حریتی تألیه ایدر و اوکا واصل اولقی یوللرینی كوستریر و آچار و برابر كوتورور . « کیوم تهل » غربك « كاوه » سیدر . « كاوه » شرك « کیوم تهل » یدر .

کیوم تهل اسیوچره نك ثوری [Uri] شهری اها لیسندن بر تیر اندازدر . آوجیلقله كینیر ؛ ائی كوره ك چكمه سنی ده بیلیر . اسیوچره اوزمان آوستریانك حكمی آلتنده در . و آوستریا طرفندن منصوب بروالی مستقل الیه کیف مایشاء اداره و قهر اولونور . اهالی استبداد آلتنده ایكلر . بركون والی نك آدمارندن بری ، بر « فهم پاشا » ، « باوم غارتن » اسمنده بر اسیوچره لی نك خانه سنه كیده ر . « باوم غارتن » اوراده یوق ؛ كوزمل و عقیف زوجۀ سی اوراده بولونور . حریف ، بو محترم و دلبر قادینه عصیان انكیز تكلیفلر در میان وانیو حاضر لاماسنی امر ایدر . زوالی قادین ، متعرضك آلدنن بر تقریب قورتولور ؛ جوارده بر اورمانده اودون كسمكه مشغول زوجنه قوشار ، آغلایارق حكاية حال ایدر . « باوم غارتن » بالطاسنی اوموزلار ، اوبنه كلیر . متعرضك بانوسنی بالطاسیله تقدیس ایدر ؛ قفاسنی یووارلار . « باوم غارتن » بو محترم جنایتی اجرادن صوكر ا فرار ایدیور . « قائر فانتون » كولی كچمك لازم . فیرطینا حاكم مطلق ؛ قایقچیلر جهان بهاسنه آدم كچیرمه یورلر . فداكار « کیوم تهل » ، والی نك سواریلری طرفندن شدتله تعقیب اولونان مظلومی قورتارمغه قایقچیلری بیوده تشویق ایدیور : « آزعین كول مرحت ایده رده مستبد والی مرحت ایتز » دیور ، نهایت كندیسی قایقغه آتلا یور ، مظلومی آلیور ، فیرطینانك مددهش دالغا ضربلری ایچنده رعدوبرقلر آلتنده ، كولك قارشى یاقاسنه كچیر یور . قایقك ایچنه آتلا ركن « باوم غارتن » ه شوسوزلری سوبله یور : « بن سزی والی نك ظلم و استبدادندن قورتاریوم ؛ لاكن دالغالرك تهلكارندن محافظه ایده جك دیکریر قوت لازم . هر حالده اللهك معاونتته التجا ایتك ، انسانلرك معاونتته صیغینمقدن داها اییدر . [چوبانه خطاباً] عزیزم ، بر قضایه اوغراسمه زوجۀ مه تسلی ویر ؛ یامقدن كندیمی منع ایده مه دیکم یریشئی یاپیورم . »

ییلان ..

دیکنلی کلرک ایچنده ییلان ،
برصوبه بکزه یور آقیدنی زمان !
کلری بسلین اودر غالباً ،
کلرک زهری ده مطلقاً اوندن ...

کونشله دیریلان بو غریب اولو ،
باقدجه چکیور عادتا کوکلو !
کوزلری بر قزبل خلته ایچنده ،
بر نظر بونجوغو کبی کومولو ...

آغزینی آجدجه آلور چیقار ،
قارنده مطلقاً برجهن وار !
دیشلری کوزلدر ، فقط قورقوتور
خسته یه صیرتان برأولوم قادار ...

وجودی اوستنده کورولن ایزلر ،
برشرق نقشنک سحرینی کیزلر ؛
زهسی جاذبدیر ییلیمیز آما ،
أولدیرن ییلانه عاشقز بزلر !

کیمیسی صاریدر ، کیمیسی قارا !
اونلری کلرک ایچنده آرا !
آولری قاچارسه هربری بکزه ،
بر فنا خبرله ، فنا روزکاره !

بر ییلان بیلیم زهری یه نیردی ؛
کرزیننه باقیلسه قویو ده نیردی .
ایصردینی زمان سودیکلری ،
کونشک آلتنده چورکله نیردی .

موسی نک ععاسی کبی بوییلان
یورکمی نهمر باقدیم زمان .
بعضی چیچکلرک عجب بوندنمی
قوقوسی زهردر ، رنگلری زیان !

آناشیه - جمیل سنا

کزه . والی نک کچه جکی ولی بکلر . یاخی ، اوقنی حاضرلار ،
والی بی بکلر کن کندی کنیدنه آتیده کی سوزلری سویلر .
« کیوم تهل » ه علی العاده ؛ حیدود نظریله باقاندله
« کیوم تهل » ک بو « مونولوغ » ی جواب مسکت در .
« کیوم تهل » فاجعه سنک دوردنچی فصلنک اوچنچی
صحنه سی اُک جانلی وَاک قانلی برحنه در . او « مونولوغ » ی
احتوا ایدن بو صحنه یی تماماً و عیناً نقل ایدیورز :
[دوام ایدمک]

جانی نک « تهل » طرفندن قاچیریلدیقی ، شبهلی بر
صورتده والینک قولاغنه کیدر . والی (کیوم تهل) ی
میملر . ایسویچره اها لیسنده بلیرن شیمه حریت واستقلال
أزمکه چالیشیر . بردورت یول آغزیننه بردوقالقی شاپقاسنی
آصار ، ئوکندن کچنلرک بونی تعظیم ایله سلاملاماسنی امر
ایدر . (کیوم تهل) اوغلیله برابر بوصیریفک باشنه طاقیلی
شاپقانک ئوکندن کچر ، شاپقایی کورمز ، یاخود کورور ،
سلاملاماز . نوبتچی عسکرلر تهل ی یاقالارلر ، والی نک
حضوریننه کوتورورلر . والی بونی زنجیره قویدورور . عفو
اولونماسی ایچین شفاعت ایدنلر اولور . والی شفاعتی قبوله
میال کورونور . شفاعت ایدنلر « تهل » اُک مشهور
تیراندازدر « دیرلر . والی « ئویله ایسه مهارتی کوسترسین ،
کنیدسینی عفو ایدم . اوغلنک باشنه برأما قویلم ، اوقنی
اتسین ، المایی وورورسه عفو ایدم » دیر . هرکس
بو وحشی تکلیفک ئوکندمه تیج و متنفرا اولور . والی « جدی
سویله یورم ، شاقاده کل . « دیر « کیوم تهل » واون دورت
باشلرنده اوغلی ، کال امنیت وتوکلله شرطی قبول ایدرلر .
تهل ، اوقنی آتار ، المایی وورور ، والی « اولمادی ، بیر
داها . « دیر ، تهل بیردفعه داها آتار ، ینه وورور .
نهایت اوچنچی دفعه سنده او قلغنه فضا به اراق داهیرلشدیرر ،
والی نک یوزینه مدهش بر نظر عطف ایدر ؛ المایی آتار ،
وورور . ارتق بودفعه والی نک دییه جکی قالماز . والی صورار :
« سنک حیاتک امنیتده در ، فقط ییچین بویا کینچی اوقی ده
اوقلغنه قویدک ؟ دوغرو سویله ، حیاتک امین در . «
« کیوم تهل » سویلر ، « اوغلمی از قضا وورسه یدم بو احتیاط
اوقی ده سنک کوکسکه یرلشدیره جکدم » دیر . والی جواباً
« حیاتک امین در ، فقط سنک حریتک بنم امنیت حیاتی
سالبدر . « دیر . اتباعنه کیوم تهل ی زنجیرله مک امرینی
ویریر . زنجیره باغلارلر . والی دور وتقیشده بولونیور .
شاتوسنه عودت ایدیور . « کیوم تهل » ی قایغنه برابر
آلیر . یولده مدهش بر فیرطینا چیقار ؛ قایقه جیلر قایینی
اداره ایتمکدن اظهار عجز ایدرلر ، بزى قورتاراجق
« تهل » در ، دیرلر . « تهل » ک زنجیرلری سوکولور .
« تهل » قایینی چکر ، بر قایانک ئوکنه کوتورور . بردن
بره یاخی اوقنی آلار قایانک اوزرینه صیچرار ؛ قایغه
برتمه وورور ؛ دالغالرک اوزرنده براقیر . داغلرده برمدت